

DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ 8

KUR'AN-I KERİM VE ÖZELLİKLERİ

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Neler Öğreneceğiz?

1. İslam Dininin Temel Kaynakları
2. Kur'an-ı Kerim'in Ana Konuları
3. Kur'an-ı Kerim'in Temel Özellikleri
4. Bir Peygamber Tanıyorum: Hz. Nuh (a.s.)

➤ **Bir dinin
temel
kaynakları
neler olabilir?**

1. İslam Dininin Temel Kaynakları

Yüce Allah,
insanlara akletme,
düşünme, seçim
yapabilme gibi
nimetler vermiştir.

Yüce Allah,
peygamberler ve
onların aracılığı
ile de kitaplar
göndermiştir.

Son ilahi kitap olan
Kur'an-ı Kerim ile
Hz. Muhammed'in
söz ve davranışları
İslam dininin iki
temel kaynağını
oluşturur.

01 Kur'an-ı
Kerim

İslam'ın
Temel
Kaynakları

Sünnet 02

Kur'an-ı Kerim

Toplamak, okumak,
bir araya getirmek
anlamlarına gelir.

Sözlük
anlamı

Kur'an-ı Kerim

Hız. Peygambere vahiy
yoluyla gelen, mushaflarda
yazılı olan, değıştirilmeden
nesilden nesile nakledilen,
okunması ve yaşanması ile
ibadet edilen, Allah'ın
mucize kelimasıdır.

Terim
anlamı

Kur'an-ı Kerim

01

Allah'ın bütün peygamberlere gönderdiği vahyin son halkasıdır.

02

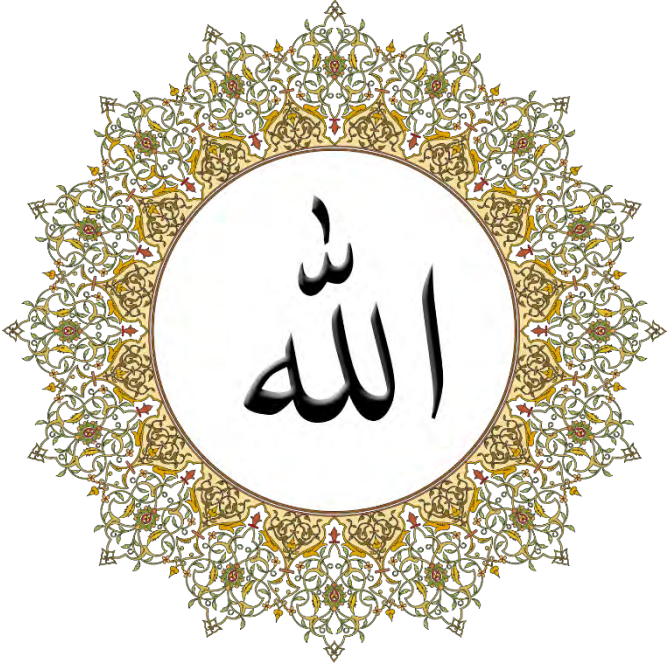
Hiç bir değişikliğe uğramadan günümüze ulaşmıştır.

03

Hız. Peygamber zamanından beri insanlar tarafından okunmuş ve ezberlenmiştir.

04

Kur'an-ı Kerim'in dili Arapça'dır.

- **“ Kur'an'ı kesinlikle biz indirdik; elbette onu yine biz koruyacağız.”**

(Hicr suresi, 9. ayet.)

Kur'an-ı Kerim

01

Peygamberimize bir kerede vahyedilmemiş,
23 yılda parça parça indirilmiştir.

02

Fâtiha suresi ile başlar, Nâs suresi ile sona
erer.

03

İnanç, ibadet ve ahlak konularında
hükümler içerir.

04

Geçmiş peygamberlerin kıssaları ile
sosyal hayata ilişkin hükümleri de
konu edinir.

Kur'an-ı Kerim'in pek çok ismi bulunmaktadır:

el-Hâdi

el-Furkan

eş-Şifa

ez-Zikir

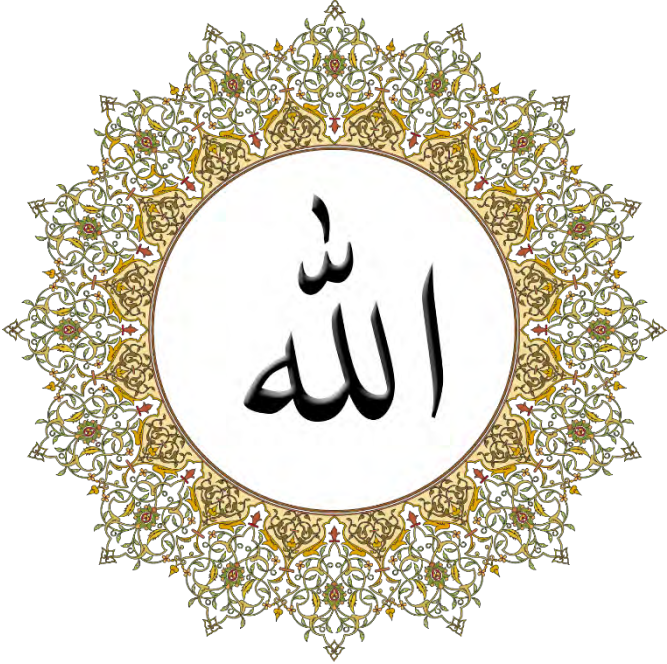
en-Nur

el-Furkan

İyi ile kötüyü, doğru ile yanlış, iman ile küfrü, helal ile haramı birbirinden ayıran.

el-Hâdi

İnsanlara doğru yolu gösteren, rehberlik eden.

- **“Alemlere bir uyarıcı olsun diye kuluna Furkan'ı indiren Allah'ın şanı yücedir.”**

(Furkan suresi, 1. ayet.)

eş-Şifa

Kalpleri iyileştiren,
şifa veren.

ez-Zikir

Düşündüren,
hatırlatan.

en-Nur

Her şeyi
aydınlatan.

- Kur'an-ı Kerim'de insanların nasıl ve ne şekilde yaşamaları gerektiği açıklanmıştır.
- İçerisindeki hükümler bireyin ve toplumun hayatını düzenler. Kur'an, kendisini rehber edinenlere, hem dünya hem ahiret mutluluğunu temin edecek bir hidayet rehberidir.

Sünnet

Yol, âdet, gidişât, gibi
anamlara
gelir.

*Sözlük
anlamı*

Sünnet

Hız. Peygamberin
sözleri, uygulamaları ve
sahabilerin yapmış
olduğu davranışları
onaylaması şeklinde
tanımlanır.

*Terim
anlamı*

- Hz. Peygamberin sünneti, İslam dininin temel kaynaklarından biridir.
- Kur'an'da anlaşılmayan bir ayetle karşılaşıldığında ilk olarak Hz. Peygamberin o konuda bir sözü ya da uygulaması olup olmadığı araştırılır.

- Hz. Peygamber ayetlerin ifade ettiği manayı sözleriyle açıklamış, fiilleriyle de hükümlerin nasıl uygulanacağını göstermiştir.

- Örneğin; Kur'an, namaz kılmanın farz olduğunu bildirmiş ancak namazın nasıl kılınacağını, hangi vakitlerde kaç rekat kılınacağını açıklamamıştır.
- Hz. Peygamber, namaz emrinin ne şekilde yerine getirileceğini öğretmiştir.

- Kur'an-ı Kerim'de, zengin Müslümanlara zekat vermeleri emredilmiş ancak hangi maldan ne kadar verileceği açıklanmamıştır.
- Bu hususlar Hz. Peygamber tarafından Müslümanlara öğretilmiştir.

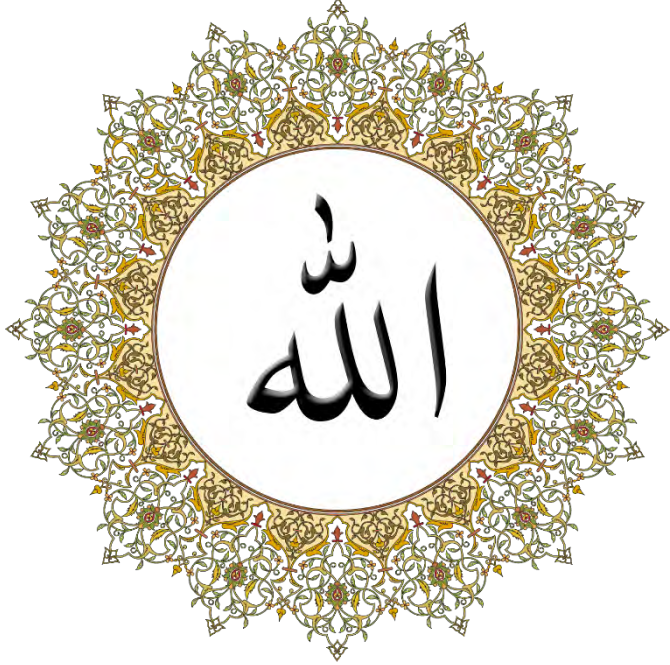

İnsanların manevi kirlere arınmalarını ve İslam'ın emrettiği ahlaki niteliklere sahip olmalarını sağlamıştır.

Güzel ahlakı ile Müslümanlara örnek olmuştur.

Sevgi, merhamet, şefkat, samimiyet, sadakat, kardeşlik gibi pek çok ahlaki değeri öğretmiştir.

Hız.
Peygamber

- **“ Nitekim kendi aranızdan, size âyetlerimizi okuyan, sizi her kötülükten arındıran, size kitap ve hikmeti öğreten, ayrıca bilmediklerinizi de öğreten bir peygamber gönderdik.”**

(Bakara suresi, 151. ayet.)

Kur'an-ı Kerim ve sünnet,
İslam toplumunu yüzyıllardır
ayakta tutan temel yapı
taşlarıdır.

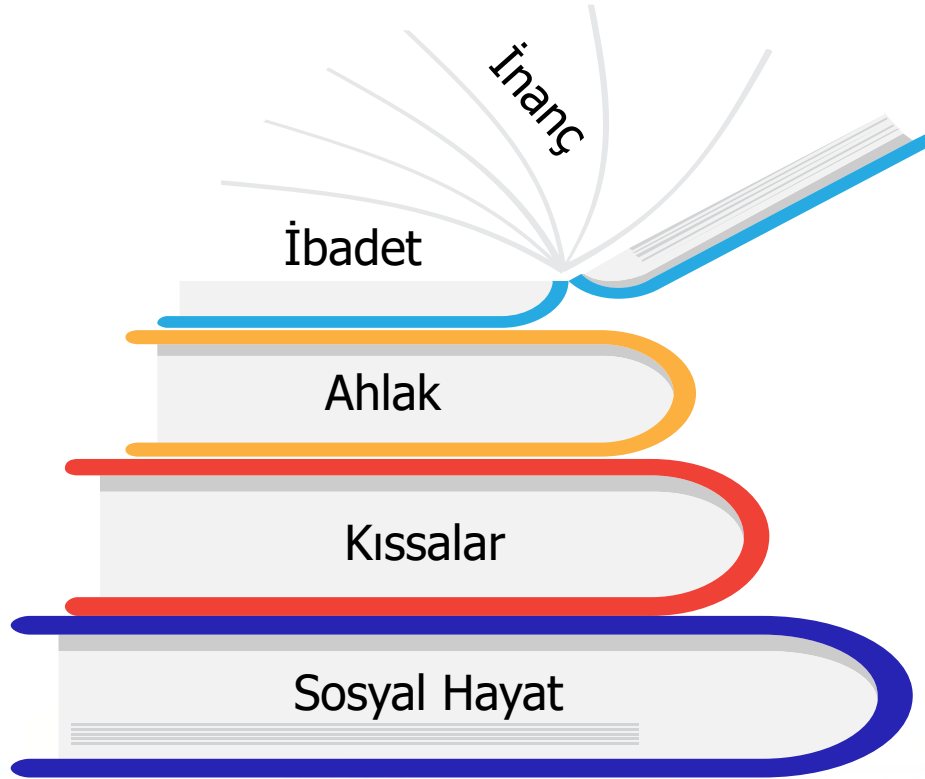

İslamı yaşamak, Kur'an'da ve
sünnette yer alan hükümleri
uygulamak ile mümkün olur.

➤ **Sizce bir ilahi kitapta bulunması gereken temel konular neler olabilir?**

2. Kur'an-ı Kerim'in Ana Konuları

İnanç

Sözlük anlamı

İtikad, iman, birine duyulan güven anlamına gelir.

İnanç

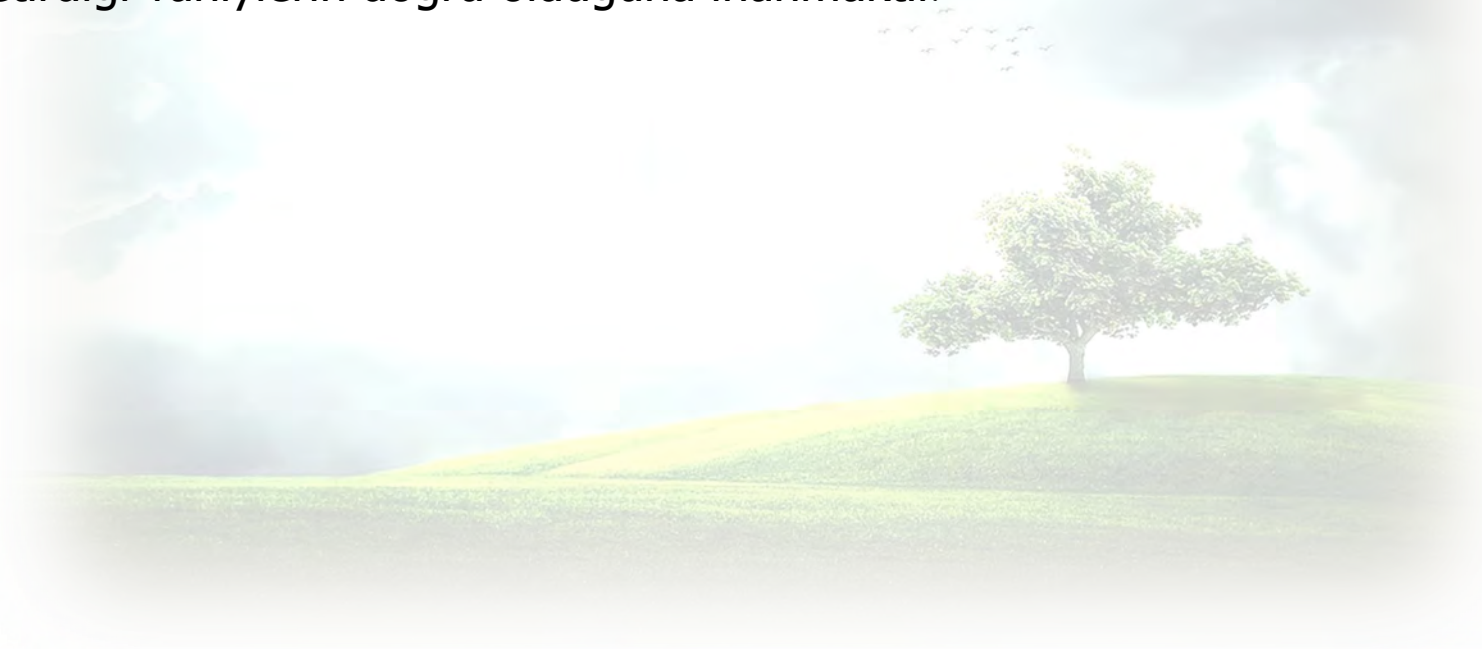
Terim anlamı

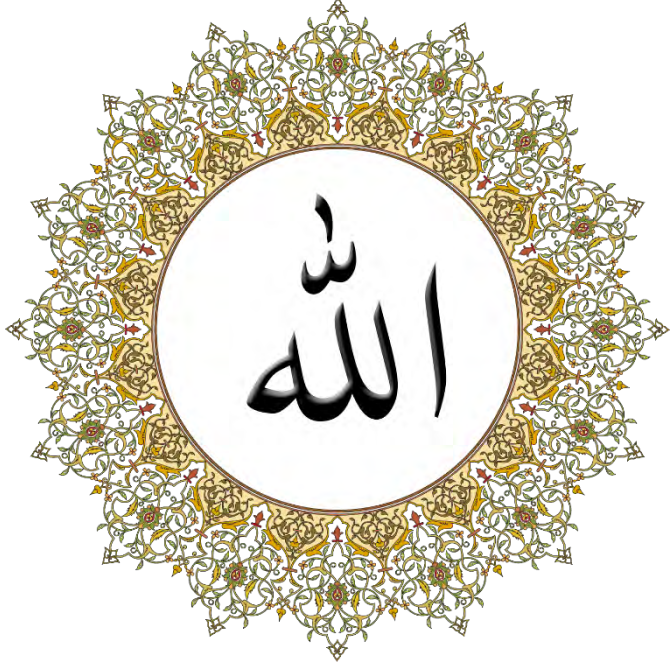
Allah'ın peygamberleri aracılığıyla bildirdiği esasları tereddütsüz kabul etmek, gerçek ve doğru olduğuna gönülden inanmaktır.

- İslam inancının temeli, Allah'ın (c.c.) varlığına ve birliğine imandır.
- Her şeyi bilen, gören, duyan ve her şeye gücü yeten Allah'a (c.c.) inanmak, mümin olmanın ilk şartıdır.
- Kur'an ayetlerinin bir çoğu, Allah'ın (c.c.) birliğini, eşi ve benzeri bulunmadığını vurgular.

- Peygamberlere inanmak, Allah'ın insanlara doğru yolu göstermek için insanlar arasından seçtiği kimselere ve onların Allah'tan getirdiği vahiylerin doğru olduğuna inanmaktır.

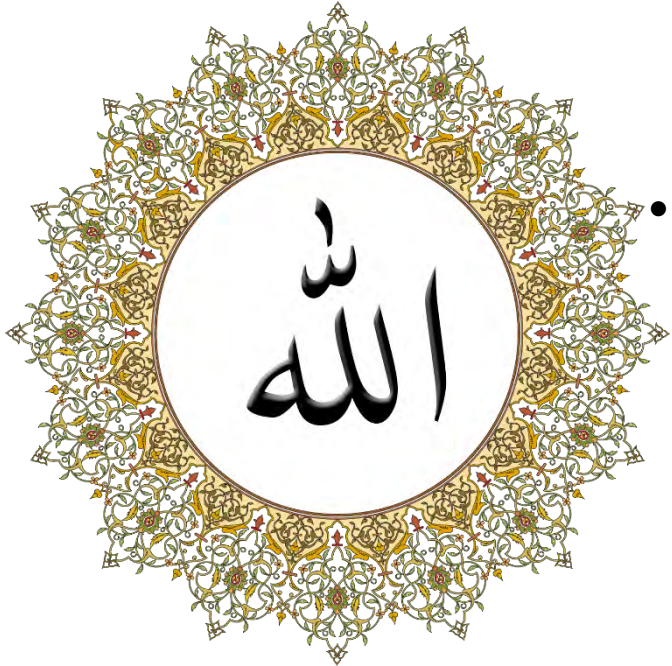

- **“... Hiçbir ümmet yoktur ki, aralarında bir uyarıcı gelip geçmiş olmasın.”**

(Fâtır suresi, 24. ayet.)

- Peygamberlere iman, Allah tarafından onlara indirilen kitaplara inanmayı gerektirir.
- İlahi kitaplar, peygamberlere Cebrail (a.s.) aracılığı ile ulaştırılmıştır.

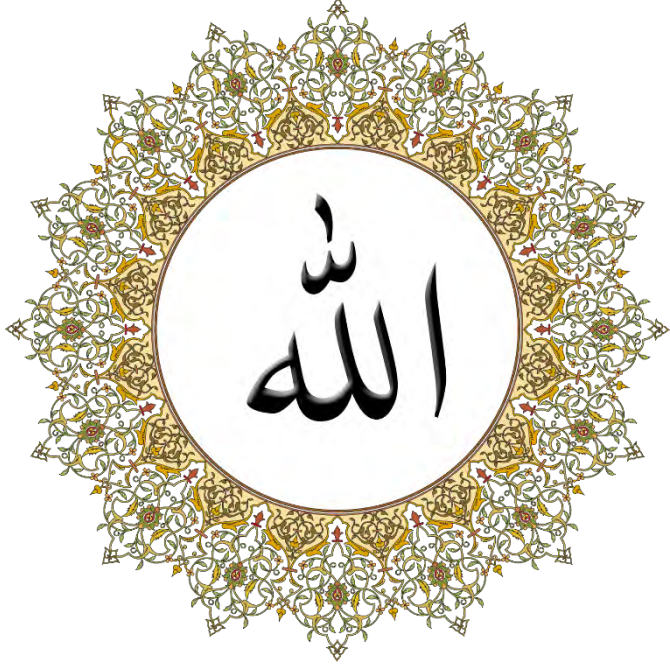

- **“Peygamber, Rabbinden kendisine indirilene iman etti, mü’minler de (iman ettiler). Her biri; Allah’a, meleklerine, kitaplarına ve peygamberlerine iman ettiler...”**

(Bakara suresi, 285. ayet.)

- Kur'an'da yer alan inanç esaslarından biri de ahirete imandır.
- Ahirete iman, insanın yaptıklarının karşılığını göreceği, hiçbir varlığın amaçsız ve boş yere yaratılmadığı sonucuna ulaştırır.

- **“... Kim Allah'ı, meleklerini, kitaplarını, peygamberlerini ve ahiret gününü inkâr ederse derin bir sapıklığa düşmüş olur.”**

(Nisâ suresi, 136. ayet.)

İbadet

Boyun eğme, itaat etme, saygı duyma anlamlarına gelir.

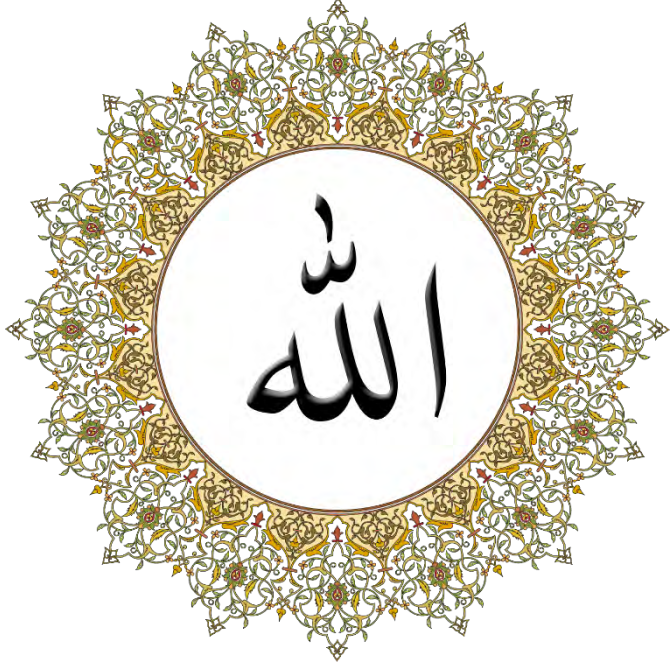
Sözlük anlamı

Terim anlamı

Allah'ın insanlara emrettiği ve insanların da yapmakla yükümlü oldukları tüm davranışlardır.

İbadet

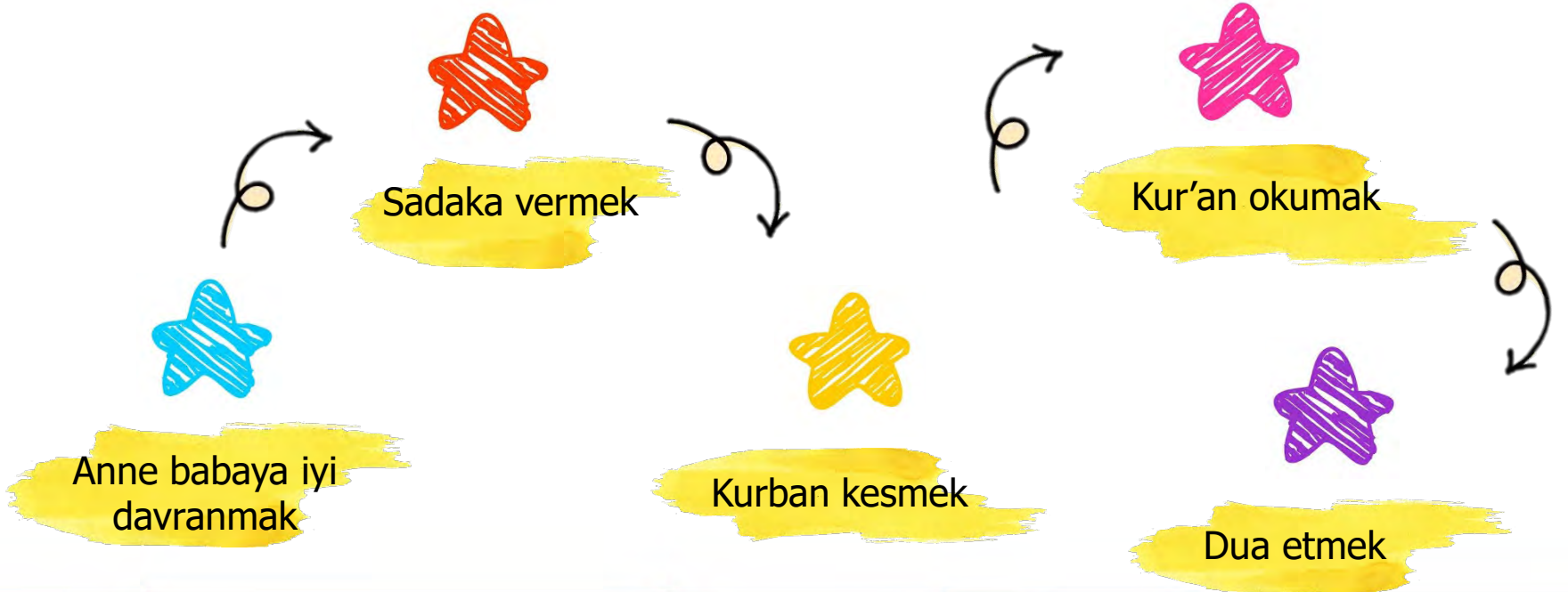
- Kur'an-ı Kerim'de insanın yaratılış amacının Allah'a ibadet etmek olduğu açıklanmaktadır.
- Allah'a sadece insanlar değil, kâinat ve içerisinde yer alan tüm varlıklar, yerde ve gökte ne varsa ibadet etmektedir.

- **“Ben cinleri ve insanları, ancak bana kulluk etsinler diye yarattım.”**

(Zâriyât suresi, 56. ayet.)

- Kur'an-ı Kerim'de namaz, oruç, zekat ve hac ibadeti ile ilgili pek çok ayet bulunmaktadır. Bununla birlikte şunlar da ibadet sayılmıştır:

Ahlak

Sözlük anlamı

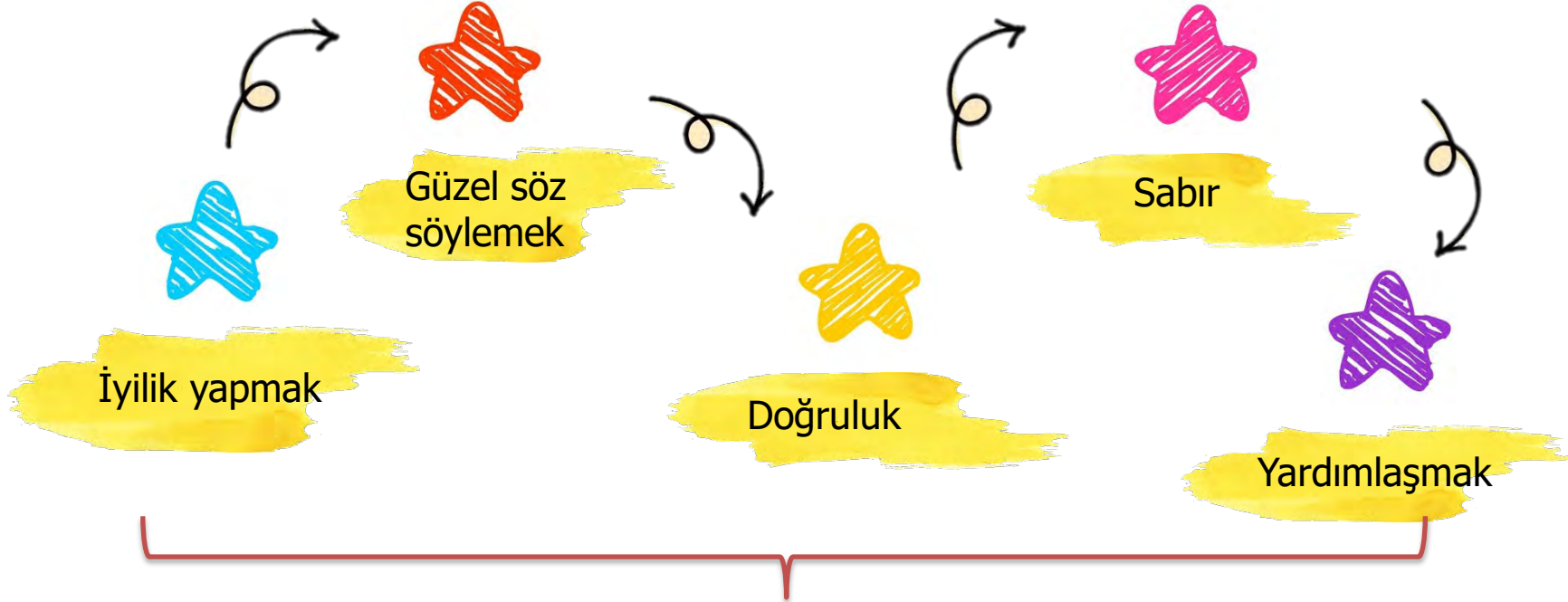
Huy, mizaç, karakter
anamlarına gelir

Terim anlamı

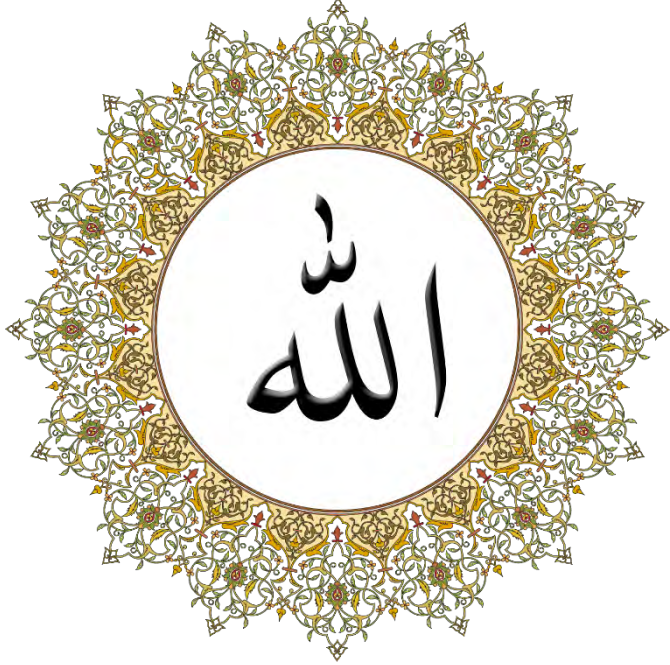
Ahlak

İnsanın, iyi veya kötü olarak
vasıflandırılmasına yol açan manevi nitelikleri,
huyları ve davranışlarının bütünüdür.

- Kur'an'da inanç ve ibadet konuları yanında ahlak konusunda da pek çok ayet bulunmaktadır. Bu ayetlerde;

gibi güzel ve yararlı davranışlar emredilmiştir.

- **“ Muhakkak ki Allah adaleti, ihsanı, akrabaya karşı cömert olmayı emreder; hayâsızlığı, kötülüğü ve zorbalığı yasaklar...”**

(Nahl suresi, 90. ayet.)

- İslam dininin amaçlarından biri de insanı manevi kirlilerden arındırıp güzel ahlaka sahip olmasını sağlamaktır.
- Ahlaki faziletlerin tümü Hz. Peygamberin şahsında görülmektedir.
- O, hayatını tamamıyla Kur'an'a göre şekillendirmişti.

- Kur'an-ı Kerim'de sosyal hayatı konu edinen ayetler bulunmaktadır. Bunlara muamelat denir.

Muamelat

İnsanlar arasındaki hukuki, beşeri ve sosyal ilişkileri düzenleyen hükümlerdir.

- Kur'an-ı Kerim, hayatın tüm alanlarını düzenleyen, Müslümanlara toplum olarak nasıl yaşamaları gerektiğini bildiren bir kılavuzdur.
- Bu nedenle Müslümanlar, bireysel ve sosyal yaşamlarında Kur'an'ı rehber edinir ve Kur'an'ın sosyal hayata yönelik ortaya koyduğu bu kurallara uygun yaşar.

Kissa

Sözlük
anlamı

Hikaye etmek, anlatmak, haber vermek”
anamlarına gelir.

Kissa

Kur'an-ı Kerim'deki
geçmiş peygamberler ve kavimlerle ilgili
ibret verici olaylardır.

Terim
anlamı

Kıssalarda

gibi konular anlatılır.

Peygamberlerin kavimlerini
tevhid inancına davet etmeleri

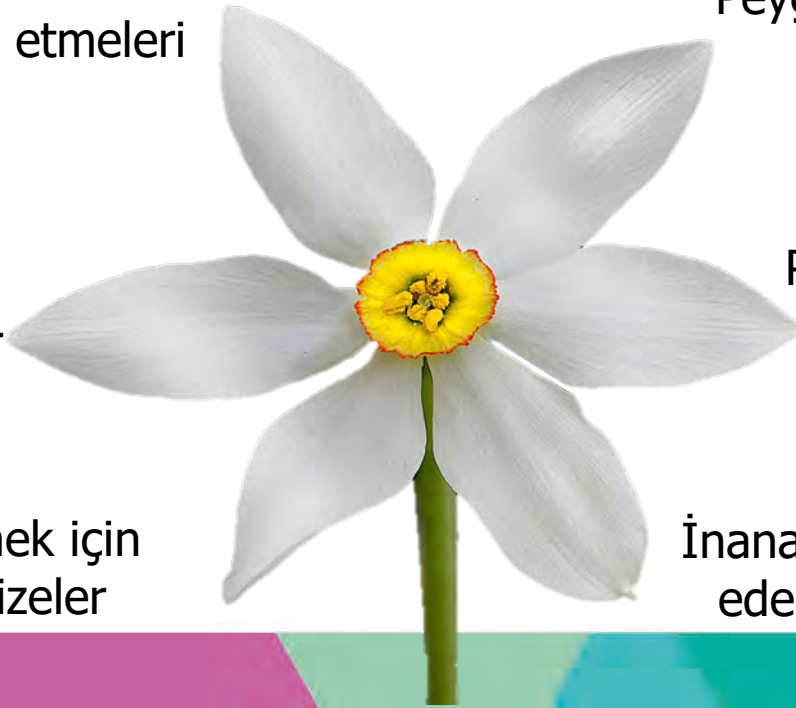
Peygamberlerin insanlarla
kurdukları iletişim

Tebliğ yaparken
karşılaştıkları zorluklar

Peygamberlerin örnek
şahsiyetleri

İnkârcıları ikna etmek için
gösterdikleri mucizeler

İnananların ve inkâr
edenlerin akibeti

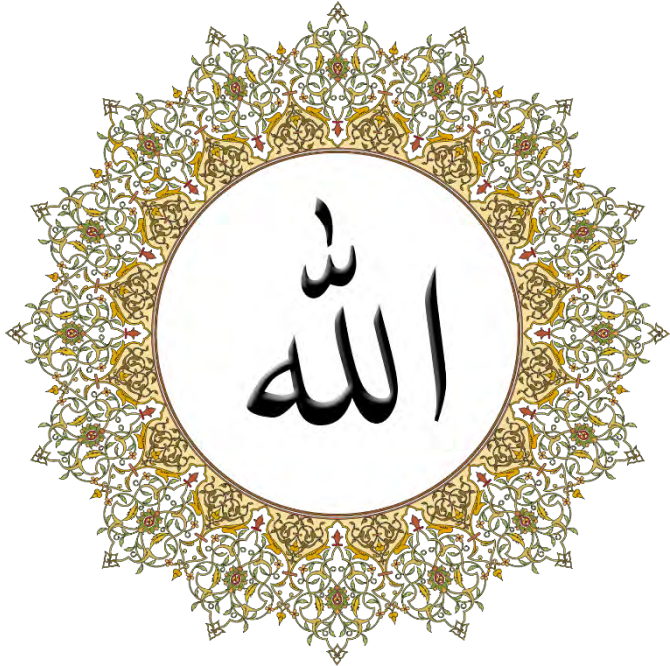
**Kıssaların
Anlatılma
Amacı**

Kur'an-ı Kerim'de yer alan emir ve yasakların hayata geçirilmesi için örnek sunmak

Geçmiş milletlerin sergiledikleri tutumun sonucunu göstererek iyiliğe teşvik edip, kötülükten sakındırmak

Hız. Peygambere inanmayan müşrikleri uyarmak

İlk Müslümanların yaşadıkları sıkıntılara karşı dayanma güçlerini arttırmak

- **“(Ey Muhammed!) Peygamberlerin haberlerinden, kendileriyle senin kalbini pekiştirdiğimiz her bir haberi sana aktarıyoruz. Bunlarda sana hak, mü’minlere de bir öğüt ve hatırlatma gelmiştir.”**

(Hûd suresi, 120. ayet.)

➤ **Kur'an-ı Kerim'i birkaç cümle ile anlatmak isteseydiniz neler söylersiniz?**

3. Kur'an-ı Kerim'in Temel Özellikleri

- Kur'an-ı Kerim, okuyup anlaşılacak ve hayatın tüm alanlarında yaşanmak için indirilmiş yol gösterici bir rehberdir.
- İnsanlığı kötülükten alıkoyup iyiliğe yöneltmek için gönderilmiş son ilahi kitaptır.
- Kur'an-ı Kerim'de insanı hem dünya hem ahiret mutluluğuna ulaştıracak mesajlar vardır.

Kur'an-ı Kerim'in Temel Özellikleri

1

İnsanları iyiye, doğruya ve güzele yönlendirir.

2

Kötülüklerden sakındırır.

3

Yol gösterir.

4

Açıklayıcıdır.

5

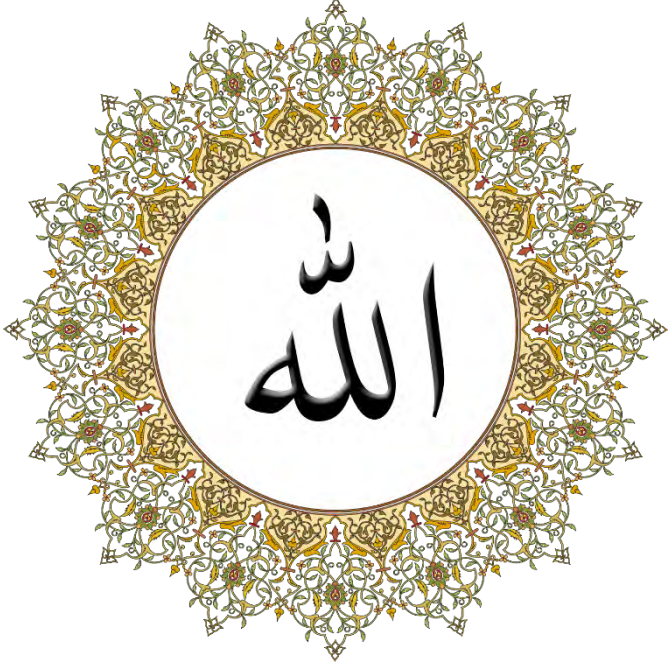
İnsanı düşünmeye ve aklını kullanmaya yöneltir.

1

İnsanları iyiye, doğruya ve güzele yönlendirir.

- Kur'an, Müslümanların birbirleri ile ilişkilerinde sevgi, saygı, adalet gibi ahlaki değerlere uygun davranışlar sergilemelerini öğütler.
- İhtiyaç sahibi kimseleri gözetmek, anne babaya iyilik yapmak, toplumun yararına çalışmak gibi pek çok iyi ve güzel davranış emredilir.

- **“... İyilik edin. Şüphesiz Allah iyilik edenleri sever.”**

(Bakara suresi, 195. ayet.)

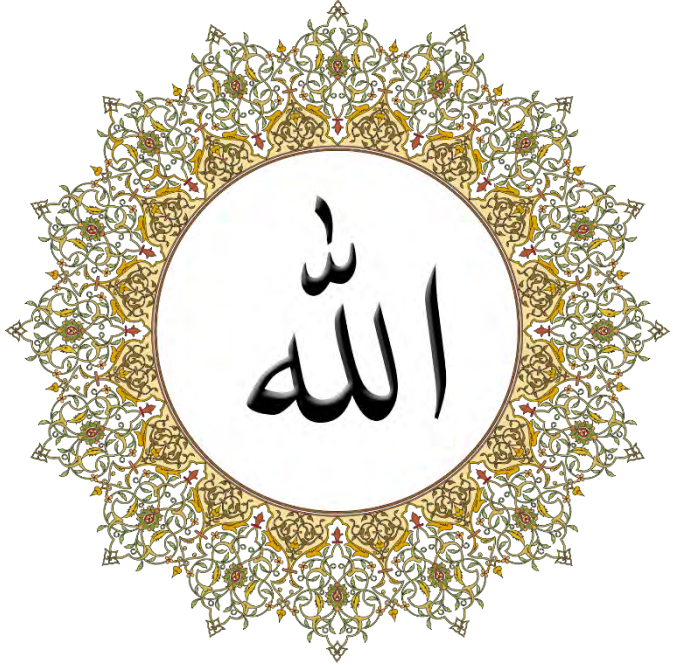
”

İyi, doğru ve güzel davranışlar, Kur'an'da **salih amel** olarak adlandırılmıştır.

2

Kötülüklerden sakındırır.

- Kur'an-ı Kerim, yasaklanan tutum ve davranışların neler olduğunu açıklar.
- Müslümanların bu davranışlardan uzak durması gerektiğini öğretir.

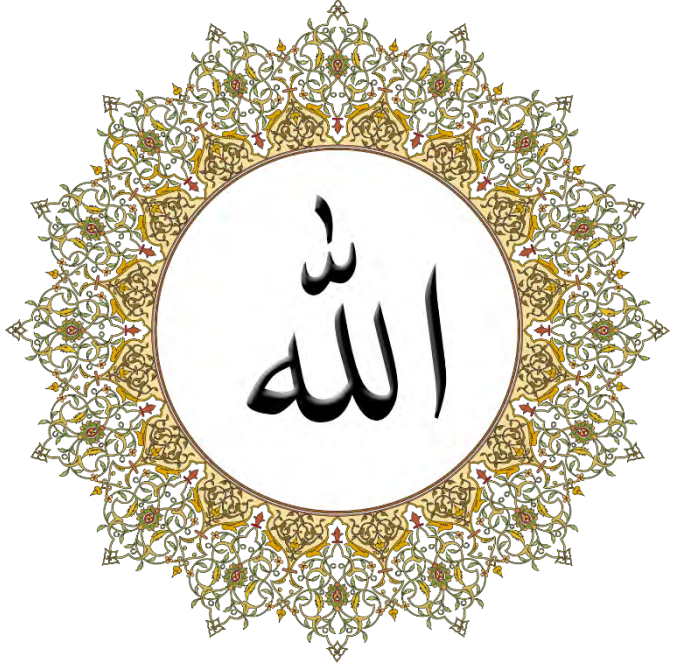
- **“Ey iman edenler! Şeytanın adımlarına uymayın. Kim şeytanın adımlarına uyarsa, bilsin ki o hayasızlığı ve kötülüğü emreder...”**

(Nûr suresi, 21. ayet.)

3

Yol gösterir.

- İnsanın yaratılışına, evrendeki mükemmel işleyişe, kâinattaki hiç bir şeyin tesadüfen oluşmadığına dikkat çekerek insanları Allah'a şükretmeye çağırır.
- İnsan ilişkileri konusunda öğütler vererek toplumda birlik beraberlik ortamı oluşmasını sağlar.

- **“ Bu, kendisinde şüphe olmayan kitaptır. Allah'a karşı gelmekten sakınanlar için yol göstericidir.”**

(Bakara suresi, 2. ayet.)

4

Açıklayıcıdır.

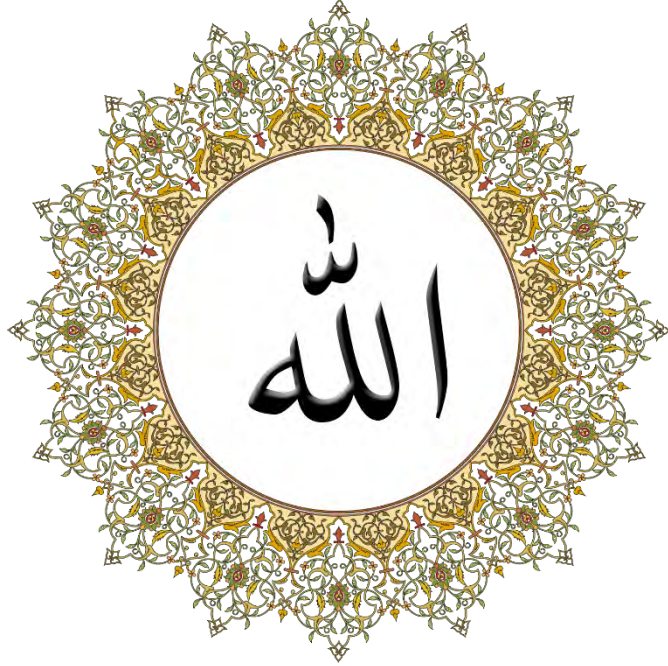
- Kur'an-ı Kerim, Müslümanlara dünya ve ahiret hayatına dair pek çok konuyu açıklayan bir kitaptır.
- İman ve ibadet esasları, kıssalar, ahlaki değerler, sosyal hayata dair düzenlemeler Kur'an'ın açıkladığı konulardandır.

5

İnsanı düşünmeye ve aklını kullanmaya yöneltir.

- Kur'an'da pek çok yerde insanlara **“Ey akıl sahipleri”** diye seslenilir.
- İnsanın yaratılışı, kâinattaki işleyişin belli bir düzen içerisinde olması, ölümden sonra yeniden diriliş gibi konularda Kur'an ayetleri önemli bilgiler verir ve insanları bu konularda düşünmeye çağırır.

- **“Sizi topraktan, sonra nutfeden, sonra kan pıhtısından yaratan; sonra erginlik çağına ulaşmanız, sonra da yaşlanmanız için sizi bebek olarak dünyaya çıkaran O’dur. Kiminiz daha önce öldürülür, kiminiz de, belirtilmiş bir süreye ulaşırsınız. Belki artık düşünürsünüz.”**

(Mü’min suresi, 67. ayet.)

➤ **Nuh Tufanı
denilince
aklınıza neler
geliyor?**

4. Bir Peygamber Tanıyorum: Hz. Nuh (a.s.)

- Nuh (a.s.), Kur'an'da adı sıkça geçen bir peygamberdir.
- Aynı zamanda onun adını taşıyan bir sure vardır.
- Bununla birlikte ülü'l-azm olarak bahsedilen beş büyük peygamberden biri ve bunların ilkidir.

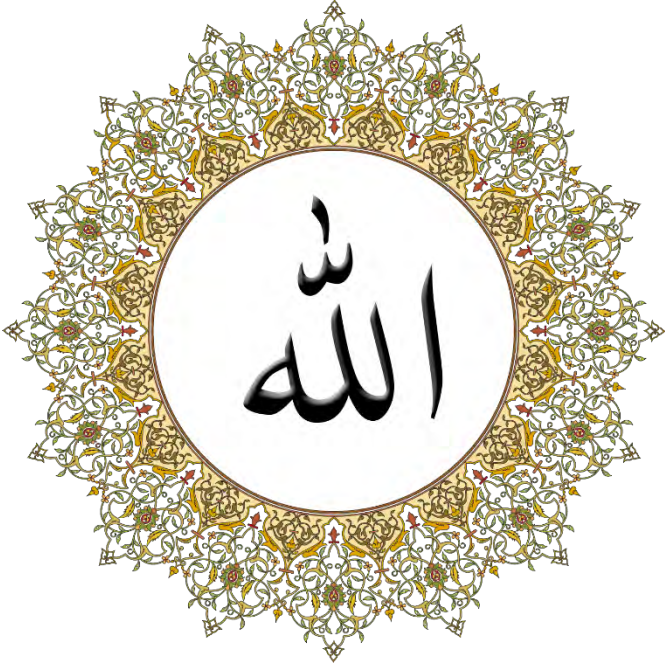
- Hz. Nuh'un (a.s.) peygamber olarak gönderildiği vakit puta tapanların sayısı iyice artmıştı.
- Putperestlikle birlikte toplum düzeni bozulmuş, ahlaki çöküş yaşanmış, taşkınlık, zulüm, haksızlık yaygınlaşmıştı.

- Yüce Allah, insanları hak dine davet etmesi, tevhid inancını anlatması ve Allah'ın emir ve yasaklarını bildirmesi için Hz. Nuh'u (a.s.) peygamber olarak görevlendirdi.

- Hz. Nuh (a.s.), kavmini bir olan Allah'a inanmaya çağırdı.
- Eğer onu dinlemezlerse başlarına bir azap geleceğini haber verdi.

- Hz. Nuh (a.s.), gece gündüz demeden tevhide davetini bazen gizli bazen açıktan devam ettirdi.
- Ancak Hz. Nuh'un (a.s.) kavmi "... **Parmaklarını kulaklarına tıkadılar, elbiselerine büründüler, inanmamakta direndiler ve büyük bir kibir gösterdiler.**"

(Nûh suresi, 7. ayet.)

- Buna rağmen Hz. Nuh (a.s.) vazgeçmedi.
- Kavmine eğer inananlardan olurlarsa, Allah'ın geçmiş günahlarını affedeceğini bildirdi.
- Ancak Hz. Nuh'un (a.s.) bu çabasına karşılık insanlar, onun davetini kabule yanaşmadı.

- Kavmin ileri gelenleri, Hz. Nuh'u (a.s.) inkâr ettiler.
- Hz. Nuh'a (a.s.) inanan az sayıdaki insanı da küçümsediler.
- Çünkü onlar için üstünlük ölçütü makam, mevki, zenginlik ve kabilenin kalabalık oluşuydu

- Hz. Nuh'un (a.s.) kavmi, onun çok uzun süre yaptığı çağrıya kulak vermedi, onu dinlememek konusunda direndi.
- Yüce Allah, Hz. Nuh'a büyük bir tufanın geleceğine işaret ederek gemi inşa etmesini emretti.

- Hz. Nuh'un (a.s.) bıkmadan usanmadan yaptığı tebliğe inatla karşı çıkan inkârcılar, tufanda boğularak can verdiler.
- Daha sonra Yüce Allah, yeryüzüne suyunu çekmesini, gökyüzüne suyunu tutmasını emretti ve gemi, Cudi dağına oturdu.

- Tufan sona erdikten sonra Nuh (a.s.) ve beraberindekiler huzura kavuştu.

”

Hz. Nuh'un (a.s.) tevhide davetini kabul etmeyenler helak edilmiş ve tarih sahnesinden silinip gitmişlerdir. Daha sonra bu olaya **Nuh Tufanı** denilmiştir.

Ünitemizi Değerlendirelim

1. İslam dininin temel kaynakları nelerdir?
2. Kur'an-ı Kerim'de yer alan hükümlerin anlaşılmasında sünnetin rolü nedir?
3. Kur'an-ı Kerim'in temel özellikleri nelerdir?
4. Kur'an'da kıssaların anlatılma sebebi nedir?

Cevaplayalım

1. Hz. Peygamber'e vahiy yoluyla gelen, mushaflarda yazılı olan, değiştirilmeden nesilden nesile nakledilen, okunması ve yaşanması ile ibadet edilen, Allah'ın mucize kelimeleridir.

Yukarıda tanımı yapılan kavram aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kur'an
- B) Vahiy
- C) Tebliğ
- D) Sünnet

2. "... Anne babaya, yakınlara, yetimlere, düşkünlere, yakın komşuya, uzak komşuya, yanınızdaki arkadaşına, yolcuya ve elinizin altında bulunan kimselere iyilik edin..." (Nisâ suresi, 36. ayet.)

Aşağıdakilerden hangisi yukarıdaki ayette emredilen davranışlardan değildir?

- A) Komşulara yardım etmek
- B) Sadece tanıdıklara yardım etmek
- C) Akrabalara yardım etmek
- D) Anne babaya yardım etmek

3. Aşağıdakilerden hangisi kıssalarda ele alınan konulardan biri değildir?

- A) Peygamberlerin örnek şahsiyetleri
- B) Peygamberlerin kavimlerini tevhid inancına davet etmeleri
- C) Peygamberlerin tebliğ yaparken karşılaştıkları zorluklar
- D) Sadece inkâr edenlerin sonunun ne olacağı

4. "Anne, baba ve akrabaların (miras olarak) bıraktıklarından erkeklere bir pay vardır. Anne, baba ve akrabaların bıraktıklarından kadınlara da bir pay vardır."
(Nisâ suresi, 7. ayet.)

Verilen ayet aşağıdaki konulardan hangisiyle ilgilidir?

- A) Aile ilişkileri
- B) Ticari ilişkiler
- C) Suç ve ceza
- D) Miras

5. Nuh (a.s.) ile ilgili aşağıda verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) Kavmine yıllarca tevhid inancını anlatmıştır.
- B) Kendisine iman eden yoksulları yanından kovmasını isteyen zenginlerin talebini kabul etmiştir.
- C) Kavminin cezalandırıldığı tufan, tarihte Nuh Tufanı olarak bilinir.
- D) Kur'an'da adı sıkça geçen ve ülü'l-azm olan peygamberlerdendir.

**DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ**

Hazırlayanlar

Furkan ÖZÜDOĞRU,
Hatice Büşra PAKSOY,
Kübra UZUN

Redaksiyon

Suna AKKURT

Tasarım

Hanife KOYUTÜRK